

บัวบก

ชื่อไทย : บัวบก

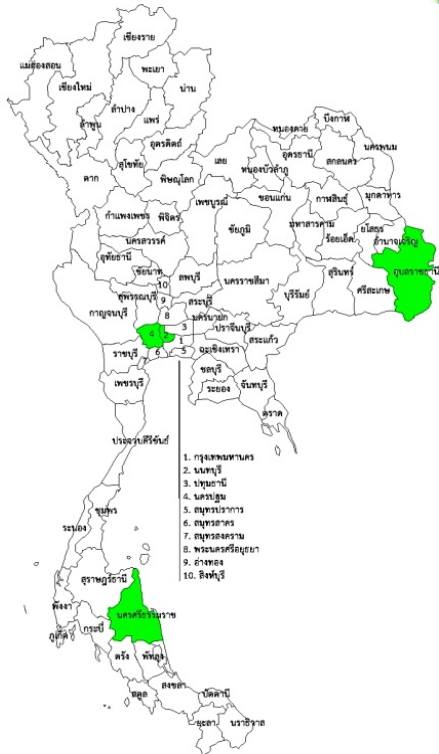
ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Asiatic pennywort

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Centella asiatica* (Linn.) Urb.

โดย นางสิริดา อุปนนท์

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มส่งเสริมพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ

ราคาขาย (กิโลกรัม/บาท)												
ปี/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2558	ราคาขายอยู่ระหว่าง 10 – 60 บาท/กิโลกรัม ราคาโดยเฉลี่ย* 37 บาท/กิโลกรัม											
2559	ราคาขายอยู่ระหว่าง 10 – 65 บาท/กิโลกรัม ราคาโดยเฉลี่ย* 44 บาท/กิโลกรัม											
2560	ราคาขายอยู่ระหว่าง 10 – 80 บาท/กิโลกรัม ราคาโดยเฉลี่ย* 50 บาท/กิโลกรัม											

* ราคาโดยเฉลี่ย ขึ้นกับพื้นที่ปลูกและแหล่งรับซื้อ

ต้นทุน/ผลตอบแทน*	ต้นทุน/ผลตอบแทน*	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2-5
ต้นทุนรวมเฉลี่ย (บาท/ไร่)	22,400	11,400
-ค่าเตรียมดิน	1,200	0
-ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภัณฑ์	2,000	2,000
-ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช/วัชพืช	1,200	1,200
-ค่าพันธุ์	3,000	0
-ค่าแรงงานปลูก	1,800	0
-ค่าปุ๋ยเคมี	1,000	1,000
-ค่าแรงงานใส่ปุ๋ย/กำจัดวัชพืช	3,500	3,500
-ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว	1,200	1,200
-ค่าติดตั้งอุปกรณ์และสปริงเกอร์	5,000	0
-ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	2,500	2,500
ผลตอบแทนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	35,000	

ต้นทุน/ผลตอบแทน* เป็นค่าใช้จ่ายที่ประมาณการ ณ ปี2560-61

แหล่งผลิตที่สำคัญ

จังหวัดที่มีการผลิต ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี นครศรีธรรมราช
อุบลราชธานี

รายการ	สถิติการผลิต		
	58	59	60
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	344	357	288
พื้นที่ปลูก (ไร่)	1,902.25	2,101.25	827.58
ผลผลิต (ตัน)	7,609	8,405	692

การส่งออกต่างประเทศ

ส่งออกในรูปแบบวัตถุดิบเพื่อนำไปแปรรูปเป็นสารสกัด เป็นสารตั้งต้นที่เป็นองค์ประกอบเวชสำอาง และเป็นผง รวมทั้งส่งออกในรูปแบบของผลิตภัณฑ์บำรุงสุขภาพและเครื่องสำอาง

ประเทศคู่ค้าของไทย

ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย พม่า อินเดีย จีน

ฤดูกาลผลผลิต

มีผลผลิตต่อเนื่องตลอดทั้งปี

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด, เกษตรกรผู้ปลูก

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>1. บัวบกเป็นพืชที่ปลูกโตง่ายในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เก็บเกี่ยวได้รวดเร็ว และสามารถให้ผลผลิตได้ตลอดปี</p> <p>2. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งการจำหน่ายผลผลิตสดและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อบำรุงสุขภาพ อาหารเสริม ยารักษาโรค หรือนำไปสกัด ในรูปแบบเครื่องประตินผิวและความงาม</p> <p>3. บัวบกเป็น 1 ใน 4 สมุนไพรเศรษฐกิจ (Product Champion) ที่กระทรวงพาณิชย์จะยกระดับขึ้นแทนผลิตภัณฑ์ Thailand's Signature ในตลาดระดับโลกตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ.2560 – 2564</p> <p>4. บัวบกมีสารออกฤทธิ์หรือสารสำคัญ ในกลุ่มไตรเทอร์ปีน (triterpenes) ซึ่งมีฤทธิ์ด้านการอักเสบ กระตุ้นการสร้างคอลลาเจน (Collagen) ในเนื้อเยื่อผิวหนังให้กลับคืนสู่สภาพปกติ ช่วยเสริมสร้างเนื้อเยื่อให้แข็งแรงและมีความยืดหยุ่น จึงนิยมนำไปใส่ในเครื่องประตินผิวและความงาม นอกจากนี้สารสกัดบัวบกยังมีความปลอดภัยเมื่อรับประทาน</p>	<p>1. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน และประสิทธิภาพของบัวบกเชิงวิทยาศาสตร์ยังมีไม่มาก และขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ในวงกว้าง</p> <p>2. บัวบกที่วางจำหน่ายในตลาดปัจจุบัน มีสารพิษปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐาน เนื่องจาก กระแสความต้องการบริโภคผักพื้นบ้านมากขึ้น เกษตรกรจึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยและสารเคมี ช่วยในการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้ทันกับกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถผลิตได้ตามมาตรฐานที่กำหนด</p> <p>3. ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกบัวบกขายสดเป็นผักพื้นบ้าน เนื่องจาก ขายได้ราคาและสามารถขายได้ตลอดทั้งปี จึงไม่เห็นความสำคัญของการผลิตเพื่อสกัดเป็นยารักษาโรค</p>	<p>1. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิต บัวบกตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยบูรณาการ การทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการผลิตเพื่อบริโภคสด และการแปรรูปต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานที่กำหนด รวมไปถึงด้านการตลาดในช่วงที่ผลผลิตออกมาก</p> <p>2. ส่งเสริมให้ผู้ผลิตบัวบกตระหนักและเข้าใจถึงการผลิต ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี ที่ไม่จำเป็น</p> <p>3. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบด้วยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างความหลากหลายของสินค้า</p> <p>4. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้สมุนไพรไทย ทั้งการบริโภคสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ เพื่อลดการนำเข้าสมุนไพร จากต่างประเทศ รวมทั้งสร้างความน่าเชื่อถือให้มากขึ้น</p>